

פתגם עתיק אומר ש"להיות יהודי זה לדעת איך לָאָרוֹז מהר".

ואולי זה מה שמסביר איך **הצליח** עם קטן, שהרבה לנדוד, להמציא את עצמו **מִקֵּדֶשׁ שׁוֹב** ושוב לאורך ההיסטוריה – ולהגיע לעמדות מפתח ברחבי העולם כולו.

הכול התחיל לפני יותר משלושת אלפים שנה:

אברהם בן תרח, רועה צאן מארם נהריים, עוזב את ביתו בעקבות התגלות רוחנית.

אחרי מסע ארוך, מגיעים אברהם ואשתו **שָׂרָה** לכנען – חבל ארץ קטן על גדות הים התיכון.

שם מייסד אברהם דת חדשה ומהפכנית, **שאותה הוא מנחיל לצאצאיו** : יצחק ויעקב.

אבל דווקא אז, בצורת קשה מכה בכנען...

בניו של יעקב יורדים עם משפחותיהם אל ארץ האפשרויות הבלתי מוגבלות –

אלא שבמאתיים השנים הבאות, העניינים במצרים קצת מסתבכים...

עד להגעתו של מֹשֶׁה, המשחרר הגדול –

שקיה הראשון – ולא האחרון – בסדרה של מנהיגים שניסו להקזיר את העם היהודי הביתה.

אחרי מותו של מֹשֶׁה, כובשים בני ישראל את הארץ מידי העמים הכנענים שיושבים בה.

שָׁנִים עָשָׂר הַשְּׁבָטִים מֵתֹאחֲדִים לְבִסּוּף לְמַמְלָכָה אַחַת שֶׁמְגִיעָה לְשִׂיא פְּרִיחָתָהּ בִּימֵי דָוִד וּשְׁלֹמֹה וּבְהִקְמַת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

בשנים **הַבָּאוֹת**, אימפריות קמות ונופלות: הַבָּבֶלִים מְכִיסִים אֶת הָאֲשּׁוּרִים, הַפָּרְסִים אֶת הַבָּבֶלִים, הַיְּוֹנִים אֶת הַפָּרְסִים וְהַדִּיאְדוֹכִים **אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי** – אֲבָל הָעַם הַיְּהוּדִי מִמְּשִׁיךְ לְשִׁכְתָּ בְּאַרְץ,

חוץ מַגְלוֹת קִצְרָה **אֶחָת** או שְׁתֵּי יָמִים בְּכָכָל וּבְאֶלְכַסְנֵדְרִיָּה.

אֲלָא שֶׁאֵז מְגִיעִים הַרומאים...

לאחר סִדְרַת **מְרִידוֹת פּוֹשְׁלוֹת שֶׁל הַיְּהוּדִים**, נֶחֱרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַשְּׁנִי, וְהָעַם הַיְּהוּדִי נִפְוֶץ לְכָל עֵבֶר.

זָרֵם הַעֲבָדִים הַיְּהוּדִים שֶׁהוֹבִּלוּ לֵאִירוּפָּה מִשְׁתַּחֲרָר וּמְקִיָּם בֶּה קִהְלוֹת חֲדָשׁוֹת.

לְמַרְבֵּה הַהִפְתָּעָה, דָּתָם הָאֶקְזוֹטִית שֶׁל הַיְּהוּדִים נִתְפָּסֶת בְּרומא כְּשִׂיא הַאֲוֹפְנָה, וְהַיְּהוּדִים מִתְחִילִים לַהֲתַפְשֵׁט בְּרִתְּכֵי הָאִימְפֶּרִיָּה – עַד לְהַגְעָתָ הַנִּצְרוֹת...

עַם נִפְּילַת רומא מְגִיעִים יְמֵי הִבְיָנִים, וְנוֹשְׂאִים עִמָּם הַבְּטָחָה לְעֵתִיד טוֹב יוֹתֵר.

עֲבוּר יְהוּדִי סִפְרָד, זֶהוּ תוֹר הַזֹּהֵב:

עֵידֵן שֶׁל פְּרִיחָה תְּרַבּוּתִית תְּסָרֵת תְּקֵדִים תַּחַת הַשְּׁלֹטוֹן הַמוֹסְלָמִי.

גַּם מַעֲבָר לְפִירְנָאִים הָעֵתִיד נִרְאֶה מְבִטִּיחַ.
הַיְּהוּדִים, שְׁנַת־פְּסִים כַּמֵּאִיצִי צְמִיחָה כְּלָכִלִית,
מוֹזֵמְנִים עַל יְדֵי קָרֵל הַגְּדוֹל
לִישֵׁב אֶת מַעֲרָב אִירוּפָּה

אֲבָל דּוּקָא כְּשֶׁנִּדְמָה שֶׁהַפּוֹל הוֹלֵךְ סוּף-סוּף לַהֲסַתֵּדֵר –
מְגִיעַ לֵאִירוּפָּה הַמְּוֹת הַשְּׁחוּר.

הַמְּגִפָּה הַקְּטִלָּנִית וְהַרְדִּיפּוֹת שֶׁבְּעֻקְבוּתִיהָ מְבִרִיחוֹת יְהוּדִים רַבִּים מְזַרְחָה, לְתַחֲנוּמֵי פוֹלִין וְלִיטָא.

גם תור הזהב הספרדי מגיע אל סופו הָעָגוּם עִם הכיבוש הנוצרי וְעַלִּיתָהּ שֶׁל הָאִינְקּוּויזִיצְיָה.

עַד מְהֵרָה מְגוֹרְשִׁים יִהְיוּ סְפָרַד וְעוֹבְרִים לְתַחוּמֵי הַאימְפֵּריָה הַעוֹת'מָאֲנִית וְלְצִפּוֹן אֲפִרִיקָה.

בְּשֶׁלֶב זֶה כָּבֵר מְחוּלָקֶת הַיְּהוּדוֹת לְשָׁנִיִּים: הַסְפָּרַדִּים בְּאִימְפֵּריָה הַעוֹת'מָאֲנִית וּבִצִּפּוֹן אֲפִרִיקָה, וְהַשְׁכֵּנִזִּים בְּפּוֹלִין-לִיטָא.

מְלַבָּדָם מְמַשִּׁיכּוֹת לַהֲתַקִּיִּים קַהֲלוֹת יִהוּדִיּוֹת מְבֻדָּדוֹת גַּם בְּאֲתִיּוֹפִיָּה, בְּתִימָן וּבְהוֹדוּ.

וּבְעֶצֶם זֶה יִכּוֹל הִיָּה לַהֲיַגְמֵר כֹּכָה
אֲבָל אַז נִתְּגַלָּה מְעַבְרָ לְאֻקְיִינוֹס עוֹלָם חָדָשׁ וּמוֹפְלָא שְׁעוֹד אֵין בּוֹ יִהוּדִים בְּכָלֵל.

הַהֲגִירָה לְיִבְשֶׁת אַמְרִיקָה בְּרֹאשִׁיתָהּ.
בְּשָׁלוֹשׁ מֵאוֹת הַשָּׁנִים הַבָּאוֹת מִמַּהְרִים הָאֵירוֹפִיִּים לְיִישֵׁב אֶת הָעוֹלָם הַחָדָשׁ,
וְהַיְּהוּדִים בְּעַקְבוֹתֵיהֶם, חוֹפְשִׁים לְרֹאשׁוֹנָה מִרְדִּיפוֹת הָעֶבֶר.

אֲלֵ מְעַרְבֵי אֵירוֹפָּה מְגִיעוֹת רוּחוֹת שֶׁל סוֹבְלָנוּת, וְהַיְּהוּדִים מְקַבְּלִים כְּתָבֵי זְכוּיוֹת שְׁמֵאֲפֻשִּׁים לָהֶם לַהֲשַׁתֵּלֵב בְּמַהֲפָכָה הַתַּעֲשִׂייתִית,
הַחֲבֵרֶתִית וְהַתְּרַבּוּתִית שֶׁסוֹחֶפֶת אֶת הַיִּבְשֶׁת.

בְּצִפּוֹן אֲפִרִיקָה וּבְאַרְצוֹת הַמְּזֶרֶח הַתִּיכוֹן תּוֹרְמִים הַיְּהוּדִים תְּרוּמָה נִיפְרֹת לְפִיתוּחַ הַפְּלִכְלִי וְהַתְּרַבּוּתִי שֶׁל סְבִיבָתָם.

בְּמֵאָה הַשָּׁנִים הַבָּאוֹת כָּבֵר מִתְּפַרְסִים הַיְּהוּדִים בְּרִתְּחֵי הָעוֹלָם כּוֹלּוֹ. רְכָבוֹת, מְטוֹסִים, סְפִינּוֹת קִיטוֹר – כָּל אֲמָצְעֵי הַקִּידְמָה הַחֲדִישִׁים
הוֹלְכִים וּמְאַיְצִים אֶת הַהֲגִירָה הַיְּהוּדִית.

אֲבָל לַמְּרוֹת הַפּוֹל, הָאֲנִטִּישְׁמִיוֹת לֹא פָּסְקָה מְלָרְדוֹף אֶת יִהוּדֵי הָעוֹלָם:

עַד מְהֵרָה הוֹלְכוֹת וּמִתְּפַתְחוֹת בְּתַגּוּבָה תַּנּוּעוֹת יִהוּדִיּוֹת לְאוֹמִיּוֹת, וּבִינֵיהֶן גַּם הַתַּנּוּעָה הַצִּיּוֹנִית!

האנטישמיות באירופה הולכת וגוברת עם פרוץ מלחמת העולם השנייה, ומגיעה לשיאה בשואה.

שבה נרצחו כשישה מיליון יהודים.

בתום המלחמה מתחיל גל חדש של הגירה יהודית.

ובעוד באמריקה הולך ומתגבש מרכז יהודי ענק,

הופכת גם מדינת ישראל הצעירה למוקד משיכה עבור יהודים מכל העולם,
כשאלי עקורי אירופה מצטרפים מגורשי ארצות האסלאם.

רק יהודי ברית המועצות **נותרים** פלואים מאחורי מסך הפרזל כמשך שנים ארוכות.

פיוס, מקץ אלפי שנים, שוב **יושב** העם היהודי בארץ משלו, ככל העמים.

ועדיין – אולי מתוך הקגל ואולי סתם ליגתר ביטחון – ממשיכים יהודי העולם להתפרש בקהבי הגלובוס,
לנסות להשתלב ולהותיר את חותמם הייחודי בכל מקום שאליהם מגיעים.

ויש האומרים שזה רק עניין של זמן עד שיגיעו היהודים גם לחלל החיצון –

אבל זה כבר סיפור אחר...